

Werkprogramma 2021-2022

Inhoud

Inleiding.....	2
Brede, ambitieuze en kwaliteitsvolle vorming.....	3
1 Aangepaste en ambitieuze eindtermen haalbaar voor alle leerlingen en lerarenteams	3
2 Kwaliteit basisonderwijs versterken	3
3 Onderwijskwaliteit en toetsen	4
4 Arbeidsmarktgericht onderwijs	4
5 Modernisering secundair onderwijs	5
6 Hoger onderwijs	5
7 Kwaliteitsverbetering taal.....	6
8 Ongekwalficeerde uitstroom	6
9 Positief leerklimaat.....	6
Voldoende onderwijscapaciteit en uitdagende leeromgevingen	8
1 Digitale transformatie en innovatie.....	8
2 STEM en STEAM.....	8
3 Wendbaar hoger onderwijs	8
4 De advisering van het onderwijsaanbod en -organisatie	9
Levenslang en levensbreed leren.....	11
Gelijke onderwijskansen	12
Inclusief onderwijs	13
Onderwijsprofessionals.....	14
Sterke en participatieve onderwijsinstellingen.....	15
Financiering van onderwijs	16
Samen onderwijsbeleid maken	17
1 Strategisch beleid	17
2 Onderwijsonderzoek	17
3 Internationaal onderwijs- en vormingsbeleid	17
Partnerschappen met andere beleidsdomeinen	19

Inleiding

Wat zijn de plannen van de Vlor rond de prioritaire thema's voor het onderwijsbeleid?

In januari 2019 bracht de Vlor een [memorandum](#) uit voor de Vlaamse regering. Daarin formuleerden de onderwijspartners volgende prioriteiten voor de investeringen op vlak van onderwijs:

- 1 Brede, ambitieuze en kwaliteitsvolle vorming;
- 2 Voldoende onderwijscapaciteit en uitdagende leeromgevingen;
- 3 Levenslang en levensbreed leren;
- 4 Gelijke onderwijskansen tijdens de hele onderwijsloopbaan;
- 5 Inclusief onderwijs;
- 6 Onderwijsprofessionals;
- 7 Sterke en participatieve onderwijsinstellingen.

Om al die ambities waar te maken, formuleerden we in ons memorandum ook een aantal kritische voorwaarden:

- 8 Financiering van onderwijs;
- 9 Samen onderwijsbeleid maken;
- 10 Partnerschappen met andere beleidsdomeinen.

Rond die tien thema's bouwt de Vlor sinds het begin van de huidige legislatuur zijn jaarlijks werkprogramma op. We leggen daarbij ook de link naar het Vlaamse Regeerakkoord, de Beleidsnota Onderwijs en de relanceplannen in het kader van 'Vlaamse Veerkracht'.

Na afloop van dit werkjaar zal het [jaarverslag](#) een uitgebreid verslag brengen van de werking.

De gevolgen van de crisis

Na zijn advies over de langetermijneffecten van de crisis op het onderwijs ([Voluit voor weerbaar onderwijs](#)) en adviezen over de relanceplannen ([Digisprong](#), [Edusprong](#), [Voorsprongfonds](#) en ['Van kwetsbaar naar weerbaar-deel 1](#)), blijven de gevolgen van de coronacrisis een belangrijk thema in het advies en overleg van de Vlor. In het werkjaar 2021-2022 plannen we een Zenitdialoog over de gevolgen van de coronacrisis en zullen we ook de bijkomende relancemaatregelen adviseren. Ook in de komende jaren blijft de Vlor onderzoek over de gevolgen van de crisis opvolgen en desgevallend bijkomend adviseren.

Meerjarenperspectief

In het werkjaar 2021-2022 zijn we halverwege de legislatuur. Bij de opmaak van het werkprogramma bekeken we dan ook op welke thema's de Vlor wil (blijven) inzetten in de huidige beleidsperiode. Het zijn belangrijke dossiers die inspelen op de prioriteiten van het Vlor-memorandum, maar ook op het beleidsplan en de relanceplannen van de minister van Onderwijs en de Vlaamse regering.

Brede, ambitieuze en kwaliteitsvolle vorming

1 Aangepaste en ambitieuze eindtermen haalbaar voor alle leerlingen en lerarenteams

De Vlor bracht in deze legislatuur een aantal adviezen uit over de manier waarop de vernieuwing van de eindtermen best gebeurt in het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Ook dit werkjaar zullen we de verdere ontwikkeling van de eindtermen actief opvolgen.

Om mee te werken aan het noodzakelijke draagvlak voor de nieuwe onderwijsdoelen, volgen we de werkzaamheden op van de praktijkcommissie Eindtermen. Die moet de haalbaarheid van de eindtermen in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs onderzoeken en zal tegen maart 2022 een tussentijds verslag opmaken. Aan de leden van die praktijkcommissie konden we al het eerdere Vlor-advies toelichten over de eindtermen tweede en derde graad ([Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de onderwijsdoelen voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs en diverse andere verwante maatregelen](#), 27/08/2020).

2 Kwaliteit basisonderwijs versterken

Langetermijnplan voor het basisonderwijs

De Vlor ijvert al langer voor een toekomstgericht plan voor het basisonderwijs. Tijdens de vorige legislatuur gebeurde er heel wat voorbereidend werk, zowel in als buiten de Vlor. Via een resolutie vroeg het Vlaams Parlement bij het begin van de legislatuur aan de huidige Vlaamse Regering om een nieuw plan basisonderwijs te initiëren. De Vlor hoopt dat er nu verder werk gemaakt wordt van de versterking van het basisonderwijs via de uitrol van het toekomstplan basisonderwijs. De raad maakte een stand van zaken op van de investeringen die sinds maart 2017 in het basisonderwijs gebeurd zijn en brengt daarover een advies uit bij de start van het werkjaar ([Toekomstplan basisonderwijs: stand van zaken](#), 10 november 2021).

Onderwijs aan het jonge kind

Dit werkjaar werkt de Vlor verder aan een [strategische verkenning](#) over het onderwijs aan het jonge kind. De raad wil zo op zoek gaan naar vernieuwende pistes voor de toekomst. Een denkgroep bestaande uit mensen uit de betrokken sectoren coördineert de verkenning en schrijft daarvoor een vraagstelling uit. Daarin wordt niet enkel naar het kleuteronderwijs gekeken, maar ook naar de transitie momenten: van opvang naar kleuteronderwijs en van kleuteronderwijs naar het lager onderwijs. We plannen een seminarie in het voorjaar van 2022 waarin deskundigen hun bijdrage voorstellen. De publicatie van de strategische verkenning is gepland voor begin 2023.

3 Onderwijskwaliteit en toetsen

Het is een van de speerpunten in het beleid van minister Weyts om gevalideerde, gestandaardiseerde en genormeerde proeven (GGG) proeven in te voeren. De minister wil die Vlaanderenbreed afnemen in het vierde en zesde leerjaar basisonderwijs en op het einde van de eerste en derde graad secundair onderwijs. In januari 2021 bracht de Vlor al een advies uit over de proeven door een aantal essentiële voorwaarden op de agenda te zetten.

Ondertussen kreeg het beleid verder vorm en werden ook de resultaten van de haalbaarheidsstudie 'naar de invoering van centrale toetsen in Vlaanderen', die in opdracht van de overheid gebeurde, vrijgegeven. Naar aanleiding van die haalbaarheidsstudie stelde de Vlor vast dat er nog fundamentele vragen leven rond zowel de inhoud als de aanpak van de proeven. Het is een complex en omvangrijk beleidsdossier dat al opgestart is zonder dat er voldoende draagvlak is bij alle onderwijspartners. In een advies op eigen initiatief geeft de Vlor knelpunten mee over inhoud en proces ([Nood aan debat over de gevalideerde, gestandaardiseerde en genormeerde proeven](#), 23 september 2021)

We blijven de ontwikkeling en implementatie van de proeven verder actief opvolgen en zullen er op gerichte momenten nieuwe adviezen over uitbrengen.

De Vlor reflecteert ook elk jaar op de bevindingen van de onderwijsinspectie uit de onderwijsspiegel. De onderwijsspiegel is immers een uniek document dat sterktes en zwaktes van het Vlaams onderwijs belicht. Het vormt een uitstekend aanknopingspunt voor verdere advieswerking en overleg over bepaalde thema's.

Dit werkjaar zal de raad ook zijn advies uitbrengen over de aanpassingen aan het kwaliteitsdecreet en over de wijzigingen in de opdrachten van de pedagogische begeleidingsdiensten.

4 Arbeidsmarktgericht onderwijs

De uitrol van het duaal leren

In het decreet van 30 maart 2018 betreffende duaal leren en de aanloopfase werd vastgelegd dat het bestaande stelsel van leren en werken moet ingekanteld worden in duaal leren. Het eindpunt van die transitie werd vastgelegd op schooljaar 2025-2026. Na de opeenvolgende adviezen op eigen initiatief waarin de Vlor zijn bezorgdheden uitte over de inkanteling en de drempels voor de leerlingen uit leren en werken in kaart bracht, verwachten we dit werkjaar een adviesvraag over het geplande decreet dat de inkanteling moet vormgeven.

Bij de uitrol van het duaal leren wees de Vlaamse regering de bevoegdheid voor werkplekbegeleiding voor sectoren zonder sectoraal partnerschap eerder toe aan de VDAB. De Vlor bracht ondertussen zijn positief advies uit over het voorstel tot overheveling van die opdracht aan het departement Werk en Sociale Economie (WSE). ([Bevoegdheid werkplekbegeleiding voor sectoren zonder sectoraal partnerschap](#) 23 september 2021).

Conform het regeerakkoord zetten de ministers van Onderwijs en van Werk stappen om het duaal leren ook ingang te doen vinden in het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs. De Vlor kon bij begin van het werkjaar al zijn advies uitbrengen over het voorontwerp van decreet van duaal leren in het volwassenenonderwijs. Daarin gaven we de overheid een aantal aandachtspunten mee voor de

organisatie van duaal leren in het volwassenenonderwijs vanaf 1 september 2022. ([Duaal leren in het volwassenenonderwijs 7 september 2021](#)).

Wanneer de beleidsintenties in het hoger onderwijs zijn geconcretiseerd, zal de Vlor ook daarover advies uitbrengen.

Beheersovereenkomsten en strategische visie RTC

Regionale technologische centra (RTC) zorgen voor een betere afstemming van onderwijs en opleiding met de noden van de arbeidsmarkt. In hun huidige beheersovereenkomst is voorzien dat de Vlor minstens jaarlijks een klankbordgroep organiseert om de werking van de RTC te toetsen aan het bredere strategische onderwijs- en socio-economisch kader en om opportuniteiten mee te geven. De beheersovereenkomsten van de RTC lopen af op 31 augustus 2022. De voorbije jaren werd de RTC-werking geëvalueerd en een visienota over een vernieuwde werking voorgesteld, waarover de Vlor advies gaf. Dit werkjaar zal de Vlor advies uitbrengen over de decretale wijzigingen die nodig zijn om de vernieuwde werking van de RTC vorm te geven en nieuwe beheersovereenkomsten af te sluiten.

5 Modernisering secundair onderwijs

De Vlor volgt de monitoring van de modernisering van nabij op. We dringen er bij de minister op aan om een goed zicht te krijgen op de data die verzameld worden. In het overleg van de Vlor worden daarover regelmatige toelichtingen voorzien en worden de data uit de monitoring gekoppeld aan de perspectieven van aanbieders, personeel en gebruikers.

6 Hoger onderwijs

Toelating en studie-efficiëntie

De beleidsnota Onderwijs zet in op het versterken van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs. Omdat een vlotte [overgang van het secundair naar het hoger onderwijs](#) daarbij cruciaal is, organiseert de Vlor een structureel overleg tussen partners van het secundair en hoger onderwijs. Binnen dat overleg zal dit werkjaar een rapport voorbereid worden over de instrumenten in de overgang van secundair naar hoger onderwijs en naar de inbedding ervan in de onderwijsloopbaanbegeleiding.

Naar aanleiding van de visienota 'De invoering van een toelatingsexamen voor de inschrijving in een bacheloropleiding in het studiegebied Diergeneeskunde' bracht de Vlor dit werkjaar op eigen initiatief niet alleen advies uit over randvoorwaarden bij de invoer van dat toelatingsexamen – als de politieke keuze hiervoor wordt gemaakt, maar schoof hij ook enkele globale principes naar voren rond het thema toelating tot hoger onderwijs ([Aandachtspunten bij de toegang tot het hoger onderwijs en het toelatingsexamen Diergeneeskunde](#), 30 september 2021)

In functie van de beleidsagenda van dit werkjaar zal de Vlor nog andere adviezen uitbrengen over studie-efficiëntie/studievoortgang in het hoger onderwijs.

Internationalisering

De Vlor verwacht dit werkjaar ook een adviesvraag over de internationaliseringsstrategie voor het hoger onderwijs. De raad toonde zich al [eerder](#) een voorstander van een blijvende internationalisering

van het Vlaamse hoger onderwijs. Die is immers een belangrijke voorwaarde om hogeronderwijsinstellingen een voortrekkersrol te laten blijven spelen in het ontwikkelen van kennis en om hun studenten voor te bereiden op hun professioneel en persoonlijk functioneren in een steeds meer globale en multiculturele samenleving.

7 Kwaliteitsverbetering taal

De Vlor deelt de zorg van minister Weyts voor een kwaliteitsverbetering van het Nederlands in het onderwijs. In opvolging van een eerder [advies](#) over taalscreening voor vijfjarige kleuters (februari 2021), volgen we op hoe het beleid rond de taalscreening en de taalintegratietrajecten zijn plaats krijgt in het werkveld. In dat kader plant de Vlor in het najaar van 2021 ook een toelichting door de onderzoekers die in opdracht van de overheid een inspiratiegids voor de taalintegratietrajecten uitgewerkt hebben.

Op 8 maart 2022 organiseert de Vlor (in samenwerking met EPOS, het Agentschap voor het Erasmus+ programma in Vlaanderen) een seminarie over het bevorderen van leesvaardigheid via internationalisering,

8 Ongekwalficeerde uitstroom

In het werkjaar 2019-2020 startte de Vlor een overlegproces over de vraag: kan meer samenwerking tussen aanbieders van een traject dat naar een diploma secundair onderwijs leidt, de ongekwalficeerde uitstroom voorkomen en remediëren? In opvolging van een eerder [advies](#) organiseert de Vlor op 26 januari 2022 een studiedag over de samenwerking tussen secundair onderwijs, het tweedekansonderwijs (volwassenenonderwijs) en de Examencommissie SO. De studiedag zal dienen om goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen en inspiratie op te doen voor nieuwe projecten, bijvoorbeeld in het kader van de tweede ronde van de Edusprong.

9 Positief leerklimaat

Langetermijnvisie aanpak kwetsbaarheid

De kwetsbaarheid en ongelijkheid van lerenden is blootgelegd en verhoogd door de coronacrisis, maar is al veel langer een pijnpunt in onderwijs. In Vlaanderen heeft een pedagogische taskforce over leervertraging en welbevinden zich over die vraag gebogen en een rapport opgeleverd met tien aanbevelingen. Ook de Oeso formuleerde 'Ten Principles for Effective and Equitable Educational Recovery from COVID'. EUNEC, het Europees Netwerk van Onderwijsraden, organiseert op 15 oktober 2021 een digitale uitwisseling op basis van die tien principes, en hoe onderwijsraden doorheen Europa, Marokko en Quebec zich hier positioneren.

De Vlor plant dit werkjaar een zenitdialoog over het thema en zal daarin bekijken wat moet gebeuren om dat duurzaam aan te pakken met structurele maatregelen die het onderwijs versterken. Tegelijkertijd moeten we ons ervan bewust zijn dat we de gevolgen van de crisis op langere termijn nu misschien nog niet volledig kunnen inschatten.

Leerlingenbegeleiding

De commissie Leerlingenbegeleiding in de Vlor bekijkt de afstemming tussen de manier waarop scholen hun leerlingenbegeleiding vorm geven en de opdracht van het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) dat hen begeleidt. Zowel interne leerlingenbegeleiding als de deelaspecten van leerlingenbegeleiding (studie- en schoolloopbanen, preventieve gezondheid, studiekeuzebegeleiding en psychisch en sociaal welbevinden) komen aan bod in de commissie.

Dit werkjaar volgt de commissie Leerlingenbegeleiding actief de dossiers op het snijvlak van de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, die een impact hebben op het functioneren van leerlingenbegeleiding. De commissie zal een inbreng doen in advieswerk van de Vlor, voor zover er een link is met leerlingenbegeleiding. Dit was begin dit werkjaar het geval voor het [advies](#) bij de conceptnota Leersteun, een dossier dat zeker verder zal opgevolgd worden binnen deze commissie.

Welbevinden en preventie van pesten

Voor de onderwijspartners binnen de Vlor is een beleid rond welbevinden op school en tegen pesten een topprioriteit. Sinds het schooljaar 2015-2016 is er daarover binnen de raad een structureel overleg over [Welbevinden en de preventie van pesten op school](#), samen met de betrokken overheden en experts. Op 29 oktober 2021 organiseert het overlegplatform een uitwisseling met actoren uit de lerarenopleiding. In februari 2022, in de marge van de 'Week tegen Pesten' organiseert het overlegplatform een studiedag over het gebruik van de [antipestslang](#) in de scholen, een instrument dat werd ontwikkeld met alle onderwijspartners.

Voldoende onderwijscapaciteit en uitdagende leeromgevingen

1 Digitale transformatie en innovatie

In navolging van het advies over de Digisprong (21 januari 2021) buigen we ons dit werkjaar verder over de digitalisering van het leerplichtonderwijs. Begin 2022 zal de Vlor een advies uitbrengen over de eigenheid van scholen, (pedagogische) vrijheid en afhankelijkheid in een digitaal steeds sterker gecommmercialiseerd onderwijslandschap, over de omgang met data van leerlingen en schoolteams en over veilige digitale omgevingen ([Digitalisering en commercialisering in het leerplichtonderwijs, 27 januari 2022](#)). Ter voorbereiding van dat advies organiseren we op 29 oktober 2021 een seminarie met de leden van de Vlor.

Via het Erasmus+ KA3-project '[Powerhead](#)' gaat de Vlor samen met internationale partners op zoek naar manieren om digitalisering en blended learning in het hoger onderwijs duurzaam vorm te geven.

2 STEM en STEAM

Met de 'STEM-agenda 2030' heeft de Vlaamse regering een opvolger klaar voor het aflopende actieplan 2012-2020 voor het stimuleren van loopbanen in wiskunde, exacte wetenschappen en techniek (STEM). Daarmee wil ze verder inzetten op een hogere instroom in STEM-opleidingen en -loopbanen, op STEM-specialisten, maar ook op het algemeen versterken van STEM-competenties in de ruime maatschappij, de zogenaamde 'STEM-geletterdheid'. De Vlor brengt zijn advies uit over dat nieuwe actieplan ([STEM-agenda 2030, 28 oktober 2021](#)) en blijft ook zijn rol opnemen in het ambtelijk comité STEM en het raadgevend comité STEM.

Sinds januari 2020 participeert de Vlor ook aan het drie jaar lopend Erasmus+ project STEAM+. 'STEAM+' staat voor 'Innovating STE(A)M in Higher Education with Interdisciplinary Talent Programs'. Doel van het project is onderwijsstakeholders bewust maken van de nood aan een interdisciplinaire benadering om de zogenaamde 'grand challenges' van de 21ste eeuw aan te pakken: klimaatverandering, energietransitie, ... Die uitdagingen hebben vaak een STEM-component, maar hebben andere disciplines nodig. Vandaar de A, die staat voor 'all other subjects'.

3 Wendbaar hoger onderwijs

Omwille van de coronacrisis hebben ook de instellingen hoger onderwijs bijzonder snel moeten schakelen om het onderwijsaanbod voor hun studenten te blijven garanderen. Ook daarnaast wordt het hoger onderwijs geconfronteerd met tal van uitdagingen, waarop het flexibel en dynamisch moet inspelen. Daarvoor is een hoger onderwijs nodig dat 'wendbaar' is ([Wendbaar hoger onderwijs, 7 december 2021](#)).

4 De advisering van het onderwijsaanbod en -organisatie

Organisatie van onderwijs

Indeling van het schooljaar

In juni 2021 vroeg de minister de Vlor om advies over een eventuele reorganisatie van de indeling van het schooljaar. Hij wil daarmee zicht krijgen op het draagvlak binnen het brede onderwijsveld en op de kritische randvoorwaarden. De Vlor zal op het einde van dit werkjaar een advies uitbrengen waarin we vertrekken vanuit het onderwijskundig perspectief, maar ook de belendende percelen meenemen zoals de kinderopvang, het vrijetijdsaanbod en studenten.

Onderwijsinternaten

De Vlor bracht vorig jaar een [advies](#) uit over de conceptnota 'Onderwijsinternaten, een plaats binnen de samenleving'. We verwachten dit werkjaar het ontwerp van decreet dat uit die conceptnota volgt en zullen daarop ook een advies formuleren. De Vlor werd ook om advies gevraagd over de conceptnota Onderwijs-Welzijn, die naast de onderwijsinternaten ook de internaten buitengewoon onderwijs behandelt. Dat advies wordt verwacht in oktober 2021.

Programmaties

Omwille van zijn unieke samenstelling maken onder meer alle onderwijsverstrekkers deel uit van de Vlor. Om die reden gaf de decreetgever de opdracht aan de Vlor om te overleggen en advies te verlenen over nieuw en bijkomend onderwijsaanbod in de verschillende onderwijsniveaus. De onderwijsverstrekkers overleggen eerst onderling over de oprichting en programmatie van nieuw en bijkomend aanbod. De Vlor adviseert vervolgens de aanvragen op basis van de criteria uit de regelgeving en bijkomende beoordelingscriteria. Een belangrijk criterium is of de aanvraag past in het profiel van een school of, voor het volwassenenonderwijs, in een langetermijnvisie van het centrumbestuur. In de uiteindelijke adviesverlening worden ook de andere stakeholders binnen de Vlor betrokken.

Na het advies van de Vlor, AGODI en de onderwijsinspectie en in het geval van de duale structuuronderdelen de SERV, neemt de Vlaamse regering een beslissing over de aanvragen.

Buitengewoon onderwijs

Als gevolg van het M-decreet werd de bevoegdheid van de Vlor voor overleg en advies over nieuw en bijkomend onderwijsaanbod uitgebreid met de programmatieaanvragen in het buitengewoon onderwijs. Zo geeft de Vlor advies over de programmatieaanvragen voor het buitengewoon basisonderwijs (bubao), buitengewoon secundair onderwijs (buso) en voor duaal leren in het buso.

Secundair onderwijs

Voor het gewoon secundair onderwijs zal de Vlor advies uitbrengen over de programmatieaanvragen voor eerste, tweede en derde graad. De raad zal ook zijn advies geven over de programmatieaanvragen voor duale structuuronderdelen.

Volwassenenonderwijs

De Vlor zal, zowel in november als maart, zijn advies uitbrengen over de aanvragen voor bijkomende onderwijsbevoegdheid in de centra voor volwassenenonderwijs (cvo). Die kunnen opleidingen organiseren die behoren tot de studiegebieden van het secundair volwassenenonderwijs. Sinds 1 september 2017 wordt de onderwijsbevoegdheid van een cvo door de Vlaamse overheid niet langer toegekend op het niveau van de opleiding, maar op het niveau van het studiegebied en niet langer op het niveau van het ganse centrum maar op het niveau van de vestigingsplaats.

In de modulaire onderwijsorganisatie werkt ook het volwassenenonderwijs met opleidingsprofielen. Die omvatten, naast de benaming en het volume van de opleiding, ook de basiscompetenties en de modules en leertrajecten. De voorstellen voor opleidingsprofielen worden opgemaakt door het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs (VOCVO) en de pedagogische begeleidingsdiensten. De Vlor brengt in november en maart zijn advies uit voor voorstellen voor opleidingsprofielen.

Deeltijds kunstonderwijs

Sinds 1 september 2018 is de nieuwe regeling van kracht voor de toekenning van onderwijsbevoegdheid aan een academie deeltijds kunstonderwijs. Die bepaalt dat een schoolbestuur ten laatste op 1 maart bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) een aanvraag moet indienen voor het verkrijgen van bijkomende onderwijsbevoegdheid. De Vlor brengt hierover advies uit, net als een ambtelijke beoordelingscommissie.

Het decreet van 3 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs voorziet in lokale samenwerkingsinitiatieven tussen de academies enerzijds en basisscholen, secundaire scholen en instellingen voor hoger onderwijs anderzijds. Doorgaans worden die initiatieven aangeduid met de projectnaam 'Kunstkuer'. De Vlor buigt zich in een uitgebreide commissie deeltijds kunstonderwijs over alle projectaanvragen en doet zijn inbreng in de beoordelingscommissie.

Levenslang en levensbreed leren

Omdat Vlaanderen internationaal niet goed scoort op de deelname aan levenslang leren, stelde de Vlaamse regering in haar regeerakkoord de omslag naar levenslang leren voorop en nam ze zich voor werk te maken van een echte leercultuur met scholing, omscholing en bijscholing gedurende de hele loopbaan. Met de oprichting van het Partnerschap Levenslang Leren wil ze eindelijk een ambitieus beleid inzake levenslang leren in de steigers zetten.

Actieplan

Nadat de ministerraad in oktober een eerste versie zal bespreken van een actieplan voor dat Partnerschap, zal de Vlor daarover zijn advies uitbrengen.

Hoger onderwijs

In navolging van een eerder [advies](#) zal de Vlor dit werkjaar opnieuw reflecteren over levenslang leren in het hoger onderwijs, in het bijzonder vanuit het perspectief van de lerende.

Gelijke onderwijskansen

Ambitieuze en kwaliteitsvolle onderwijsbeleid zet gelijke onderwijskansen centraal. Dat moet het uitgangspunt zijn waaraan elke beleidsmaatregel wordt afgetoetst.

1 Leerplichtonderwijs

Engagementsverklaring

Alle partners in het onderwijsveld, betrokken bij het leerplichtonderwijs, ondertekenden in 2014 de engagementsverklaring '[Diversiteit als meerwaarde](#)', waarmee ze hun morele engagement bevestigen voor onderwijs dat optimale groeikansen garandeert voor alle kinderen en jongeren, wat ook hun achtergrond is. De Vlor heeft de engagementsverklaring nu geactualiseerd en plant de ondertekening dit werkjaar in.

Inschrijvingsrecht

Net voor het zomerreces keurde de Vlaamse regering de voorontwerpen van decreet goed die de langverwachte inwerkingtreding regelen van het nieuwe inschrijvingsbeleid voor gewoon basis- en secundair onderwijs. Dat beleid bepaalt o.a. dat alle scholen met een capaciteitsprobleem gebruik moeten maken van een digitale aanmeldingssysteem en dat de dubbele contingentering afgevoerd wordt. De Vlor bracht zijn advies uit over de voorontwerpen van decreet in het begin van het werkjaar. Daarin stelt de raad vast dat er te weinig ambitie en instrumenten zijn om de doelstellingen van het inschrijvingsrecht waar te maken. Het advies doet dan ook enkele voorstellen om sterker in te zetten op het vermijden van segregatie en bevorderen van sociale cohesie ([Doelstellingen inschrijvingsrecht sterker nastreven. Advies over drie voorontwerpen van decreet die de aanpassingen aan het inschrijvingsdecreet regelen, 2 september 2021](#))

Schaduwonderwijs

De Vlor wil het complexe en groeiende gegeven 'schaduwonderwijs' exploreren en er desgevallend advies over geven. Onder schaduwonderwijs verstaan we alle initiatieven die buiten de school(tijd) georganiseerd worden om leren te bevorderen. Denk aan buitenschoolse hulpverlening, bijlessen, lessen in de eigen taal of cultuur, ... We starten met verkennende besprekingen in de commissie Diversiteit en Gelijke Onderwijskansen.

2 Kansengroepen in het hoger onderwijs

In het verleden heeft de Vlor diverse adviezen uitgebracht om de diversiteit bij de studentenpopulatie te stimuleren. Dit werkjaar plant de raad een advies over de sociale inclusie van kansengroepen. Studenten uit die groepen blijken immers minder vaak te participeren aan het aanbod extra-curriculaire activiteiten (bijvoorbeeld cultuur en sport) van de studentenvoorzieningen, aan het studentenverenigingsleven, en/of aan formele participatieorganen in de hogeronderwijsinstellingen. Dat bemoeilijkt niet alleen hun integratie in het studentenleven, maar kan ook onrechtstreeks een

negatief effect hebben op hun slaagkansen en studierendement ([Sociale inclusie van kansengroepen, 8 februari 2022](#)).

Inclusief onderwijs

1 Het nieuwe decreet leersteun

Het decreet leersteun zal het huidige M-decreet moeten vervangen en zet in op de versterking van het gewoon onderwijs, de leersteun en het buitengewoon onderwijs. Omwille van de coronacrisis en de zoektocht naar een brede gedragenheid bij de verschillende stakeholders, liep de conceptnota voor dat nieuwe decreet vertraging op. Op 25 juni 2021 deelde minister Weyts zijn conceptnota mee aan de Vlaamse Regering. Hij legt daarin de contouren vast van het toekomstig decreet, met inbegrip van het leersteunmodel. Aan het begin van dit werkjaar bracht de Vlor er zijn advies over uit waarin hij enkele positieve punten aangeeft, maar ook vraagt om enkele fundamentele hiaten in te vullen, zoals een langetermijnvisie met een duidelijk tijdspad, een brede visie op buitengewoon onderwijs en een globaal plan voor inclusie. De conceptnota vraagt volgens de raad ook om heel wat verdere concretisering en verduidelijking ([Advies over de conceptnota voor het decreet leersteun, 23 september 2021](#)).

De Vlor kijkt uit naar de adviesvraag voor het uiteindelijke Leersteundecreet, die verwacht wordt in het voorjaar van 2022 en zal dit werkjaar ook een specifiek advies formuleren over zorg in het deeltijds kunstonderwijs (dco). Dat komt er na een groot aantal aanvragen onderwijsbevoegdheid voor een aanbod op maat voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het werkjaar 2020-2021. Die leggen een fundamentele problematiek bloot in verband met de onderwijskansen van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het dco. Het nieuwe decreet deeltijds kunstonderwijs biedt de academies onvoldoende ondersteuning om leerlingen met specifieke noden binnen het reguliere aanbod optimaal te integreren.

2 Knelpunten buitengewoon secundair onderwijs

Om de knelpunten van het buitengewoon secundair onderwijs (buso) in kaart te brengen, organiseerde de Vlor in het voorjaar van 2021 een bevraging over de wisselwerking tussen regelgeving en de werkvloer. We consulteerden daarvoor het breed onderwijsveld in het buso, waaronder directies, leraren, ondersteuners, clb-medewerkers, ouders en scholieren. Naast knelpunten, al dan niet verbonden aan de huidige regelgeving, peilden we ook naar good practices, mogelijke hindernissen en voorstellen voor oplossingen.

De commissie specifieke noden gaat met de verkregen data aan de slag om thematisch, maar ook volgens opleidingsvorm en doelgroep, de knelpunten in kaart te brengen. We onderzoeken daarbij ook de haalbaarheid van de voorgestelde oplossingen. De resultaten zullen in het voorjaar van 2022 gebundeld worden in een intern rapport dat voeding kan geven aan toekomstig advieswerk.

Onderwijsprofessionals

Project 'De leraar op school en in de samenleving'

Leraren zijn de basis voor sterk en kwaliteitsvol onderwijs. Via een vernieuwend, meerjarig project werkt de Vlor aan het thema '[De leraar op school en in de samenleving](#)'. Het project focust op de aantrekkelijkheid van de leer- en werkplek van de leraar, de voorwaarden om professioneel te kunnen functioneren en de rol die de leraar inneemt in onze samenleving. We zullen verschillende participatiemethodes verkennen om de klassieke consultatiemethode van de Vlor aan te vullen.

In het vorig werkjaar startte de Vlor een participatief traject op om een antwoord te vinden op volgende vier vragen:

- 1 Wat maakt het beroep van de leraar uniek?
- 2 Hoe kunnen we de aantrekkelijkheid van de leer- en werkplek versterken?
- 3 Hoe kunnen we de professionaliteit van leraren (blijven) versterken?
- 4 Hoe kunnen we het imago en de maatschappelijke waardering voor het lerarenberoep versterken?

Naar aanleiding van het vernieuwende en participatieve project zal de Vlor dit werkjaar een advies uitbrengen over de professionalisering van de leraar, zowel bij de start van zijn loopbaan als tijdens de verdere loopbaan. In de voorbereiding van het advies worden ook de ideeën meegenomen die afgelopen voorjaar zijn gepost op het [ideeënplatform](#) in het kader van het project ([Professionalisering van de leraar](#), 23 december 2021).

'Van kwetsbaar naar weerbaar'

In het kader van het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' wil de minister de verhoogde kwetsbaarheid van leerlingen en studenten als gevolg van de coronacrisis aanpakken. Vorig werkjaar bracht hij een eerste deel van zijn visienota 'Van kwetsbaar naar weerbaar' uit waarin hij zijn voorstellen formuleerde voor de aanpak van leerachterstand en mentaal welzijn. Dit werkjaar zal hij het tweede deel van die visienota uitbrengen. Daarin zal de focus liggen op het versterken van leraren, lerarenopleiders en schoolleiders.

Ook het overlegplatform Welbevinden zal zich dit werkjaar focussen op de rol van de leraar (en het schoolteam) voor welbevinden en preventie van pesten.

Diversiteit in schoolteams

De nood aan meer diversiteit in schoolteams wordt al lang erkend in de Vlor. We hamerden er al op in adviezen over gelijke onderwijskansen en formuleerden kennisvragen voor beleids- en praktijkgericht onderzoek. Ter voorbereiding van een advies daarover zullen we dit werkjaar de leden van de commissie Diversiteit bevragen (een stage-opdracht) en een seminarie organiseren.

Sterke en participatieve onderwijsinstellingen

De samenleving in de klas

De Vlor organiseert een structureel overleg tussen onderwijspartners en andere maatschappelijke actoren over de relevantie van 'educaties'/maatschappelijke thema's voor het curriculum. In de [commissie Onderwijs en Samenleving](#) komen maatschappelijke thema's aan bod: van consumenteneducatie en verkeerseducatie over burgerschapseducatie en educatie voor duurzame ontwikkeling tot gezondheidsbevordering. Op 7 december 2021 organiseert de commissie een uitwisseling met organisaties die werken rond maatschappelijke thema's in onderwijs. Het doel is de website '[De samenleving in de klas](#)' te verrijken met meer inspirerende voorbeelden. Op 13 mei 2022 zal de website worden voorgesteld op een studiedag voor leraren en directies.

Financiering van onderwijs

De voorbije tien jaar werden onderwijsinstellingen geconfronteerd met steeds verder krimpende werkingsbudgetten. Die beperking van de werkingsbudgetten van onderwijsinstellingen is een rem op de uitrol van de plannen die de overheid heeft voor onderwijs.

Programmadecreet

De Vlor brengt begin oktober 2021 advies uit bij de maatregelen die worden ingevoerd door de programmadecreten bij de begrotingsopmaak voor 2022. Later in het werkjaar zal de raad ook zijn advies uitbrengen over het programmadecreet bij de begrotingsaanpassing (april 2022)

Volwassenenonderwijs

Om het nieuwe financieringssysteem van het volwassenenonderwijs te evalueren en eventueel bij te sturen, is een monitor opgezet. Er worden nu echter al acute en structurele problemen met de financiering van het volwassenenonderwijs vastgesteld. Die worden versterkt door de impact van de coronacrisis. De Vlor vraagt dan ook om een snelle evaluatie van het financieringsdecreet en nu al formuleert op eigen initiatief een advies over de macro-enveloppe, de impact van corona en de monitoring ([Financieringssysteem volwassenenonderwijs, 12 oktober 2021](#))

Hoger onderwijs

Midden oktober verschijnt het Vlaamse rapport van het OESO-project 'Resources in higher education' dat de financiering van de instellingen hoger onderwijs van verschillende landen – waaronder ook Vlaanderen – in de diepte bekijkt. De Vlor zal zich over dat rapport buigen tegen de achtergrond van zijn eerder [advies](#) waarin hij een aantal thema's en bijhorende vragen over het Vlaamse financieringsmechanisme meegaf.

Samen onderwijsbeleid maken

1 Strategisch beleid

In zijn memorandum aan de huidige Vlaamse regering vroeg de Vlor om sterker in te zetten op strategische beleidsvoering met doelen die op middellange termijn worden vastgelegd, met afspraken over de tussendoelen en de weg ernaartoe.

De Vlor neemt dan ook zelf het initiatief om in november advies 2021 uit te brengen over beleids- en begrotingstoelichting voor Onderwijs. In die bijlage bij de onderwijsbegroting zal de minister bespreken welke doelstellingen hij met dat budget wil realiseren. In de beleids- en begrotingstoelichtingen geeft de minister dus een toelichting bij elk onderdeel van de begroting.

De Vlor adviseert jaarlijks het voorontwerp van het verzameldecreet dat zowel dringende maatregelen als meer technische aangelegenheden voor het onderwijs regelt. Dit werkjaar zullen we advies uitbrengen over onderwijsdecreet XXXII.

2 Onderwijsonderzoek

In strategische beleidsvoering spelen de resultaten van onderzoek een belangrijke rol om het beleid te onderbouwen. De verschillende types onderwijsonderzoek (praktijkgericht, beleidsgericht en fundamenteel onderzoek) kunnen relevante inzichten opleveren voor de onderwijspraktijk. Leraren en andere onderwijsprofessionals kunnen uit die brede kennisbasis putten om zich verder te professionaliseren en te innoveren in functie van kwaliteitsontwikkeling.

De Vlor volgt het lopende en afgelopen onderwijsonderzoek van nabij op en onderbouwt er zijn adviezen mee. We geven jaarlijks advies over de themazetting voor het onderzoeksprogramma van de minister, i.c. het Onderwijskundig Beleids- en Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderwijs (OBPWO) voor 2022.

Op 28-29 april 2022 plannen we een derde editie van de inspiratiedag School ♥ Onderzoek, waar onderzoek en onderwijspraktijk met elkaar in interactie kunnen gaan.

De commissie Internationaal Onderwijs- en Vormingsbeleid organiseert, naar jaarlijkse traditie, een brede toelichting over de deelname van Vlaanderen aan internationaal vergelijkend onderwijsonderzoek.

3 Internationaal onderwijs- en vormingsbeleid

Omdat we ervan overtuigd zijn dat ook de internationale beleidskaders moeten worden meegenomen in het strategisch beleid, volgt de Vlor de belangrijke ontwikkelingen in het internationale onderwijsbeleid systematisch en grondig op. Op die manier stellen we ook de onderwijspartners in de gelegenheid om mee op de hoogte te blijven van de internationale ontwikkelingen. De raad verzamelt onderwijsgebonden informatie van de Europese Unie (Raden, Commissie, Parlement) en volgt de agenda op van onder meer de OESO en de Unesco. Op die manier kunnen de Vlaamse stakeholders

zich een idee vormen van de impact van Europese beleidslijnen op het Vlaams onderwijsbeleid, van de links tussen beide niveaus of – soms – het ontbreken van die links.

Omgekeerd brengt de Vlor ook advies uit over belangrijke internationale dossiers, zowel gericht aan Europese als aan Vlaamse beleidsmakers, en is er aandacht voor onderbouwing van reguliere adviezen van uit een internationaal perspectief.

De Vlor neemt het secretariaat op van [EUNEC](#), het Europees Netwerk van Onderwijsraden. Op 16 en 17 juni 2022 komen onderwijsraden uit 12 EU-landen, Marokko en Quebec, samen in Rotterdam en Den Haag. Ze zullen van gedachten wisselen over de vraag 'Are our education systems fit for the future?' en over de rol die onderwijsraden hierbij kunnen spelen. Het netwerk viert ook, met een jaar uitstel, zijn twintigste verjaardag, en zal voor die gelegenheid de publicatie '[Education Councils in Europe. Going beyond the tensions](#)' voorstellen.

Partnerschappen met andere beleidsdomeinen

Opdat onderwijs zijn essentiële rol (lerenden vormen) ten volle zou kunnen spelen, is het belangrijk om ook met andere beleidsdomeinen samen te werken.

Welzijn

De **buitenschoolse opvang** wordt geregeld vanuit het beleidsdomein Welzijn, maar heeft logischerwijs heel wat raakvlakken met Onderwijs. Om die reden blijft de Vlor de uitvoering van het decreet van 3 mei 2019 dat de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten regelt.

Zo brachten we bij het begin van dit werkjaar al advies uit over de aanpassingen van de overgangsbepalingen die noodzakelijk zijn om een zorgzame transitie voor de buitenschoolse opvang naar de lokale besturen te voorzien ([Advies over de bepalingen voor de overgang buitenschoolse opvang naar lokale besturen](#), 22 september 2021).

De raad zal ook zijn advies uitbrengen over de **conceptnota Onderwijs-Welzijn**, een gezamenlijke conceptnota van ministers Ben Weyts en Wouter Beke die de contouren schetst voor de verdere aanpak van enkele thema's op het snijvlak tussen Onderwijs en Welzijn. De conceptnota behandelt onder meer de plaats van de onderwijsinternaten in het welzijnslandschap, maar evengoed de internaten van het buitengewoon onderwijs en hun plaats binnen Onderwijs en Welzijn. ([Advies over de conceptnota](#), 28 oktober 2021)

Werk

Het departement Werk en Sociale Economie plant een fundamentele denkoefening over de samenwerking tussen onderwijs en de sectoren, die onder andere via sectorconvenants verloopt. De Vlor zal die denkoefening van dichtbij opvolgen via de commissie Onderwijs-Arbeidsmarkt.

Integratie en inburgering

De Vlaamse regering wil het inburgeringsbeleid grondig hertekenen. In een conceptnota gaf ze daar de principes en contouren voor aan, die ze verder uitwerkte in een decreet. De Vlor bracht al advies uit over de conceptnota en het voorontwerp van decreet. Net voor het zomerreces werd de Vlor om advies gevraagd over het voorontwerp van besluit dat de principes uit het decreet verder concreetiseert. ([Wijziging regelgeving integratie- en inburgeringsbeleid](#), 28 september 2021). Dit werkjaar verwachten we ook nog een adviesvraag over wijzigingen aan het decreet volwassenenonderwijs ten gevolge van het gewijzigde inburgeringsbeleid.

Horizontaal beleid

De Vlor werd ook om advies gevraagd over de vierde editie van de Vlaamse strategie voor **duurzame ontwikkeling**. Daarin pleiten we voor een betere plaats voor Onderwijs in de strategie en vragen we om het onderwijsveld zeker te betrekken bij de evaluatie en verankering van de transitieprioriteit

'Leven, leren en werken in 2050' ([Advies bij de vierde editie van de Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling](#), 2 september 2021).

Justitie

De raad kon ook zijn advies uitbrengen over het voorontwerp van decreet dat bepaalde organisaties verplicht om een **uittreksel uit het strafregister** te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers ([Uittreksel strafregister voor vrijwilligers in onderwijs](#), 2 september 2021).

Buitenlandse zaken

De Vlor is gevraagd om advies te geven bij het voorontwerp van decreet over het internationale beurzenprogramma voor topstudenten. Dat nieuw programma moet Vlaanderen toelaten een netwerk op te bouwen met de belangrijkste kenniscentra ter wereld ([Internationale beurzenprogramma voor topstudenten](#), 12 oktober 2021).

